

Del pais de las cansons,
de la terra dels bons vins.
diu qu'admet proposicions
d'aquell que hi vagi ab bons fins.

Còpia fot. de A. Esplugas.

DE DIJOURS A DIJOURS

DUGAS INDUSTRIAS

PERA la organització de la Espanya nova, s'han establert dugas industrias importantíssimas que al mateix temps que son un reflexo fidel del estat del país, demostren que no devém desesperar de nostra salvació per medi del treball y del negoci.

Lo centre de totes dugas industrias radica á Barcelona, ja que Barcelona es desde temps antich considerada com lo primer centre nacional de producció.

La idea de una de dites industrias es verdaderament genial. Los periódichs diaris l'han esbombada y jo també pera coneixement dels meus estimats lectors me veig obligat á ferho.

A la *qüenta* s'ha descobert que certs molestosos insectes que 'l'cos humá cria á sas expensas, tenen aplicacions terapéuticas notables. Las *mollas de pa ab oamas*, qu' es com vulgarment se denominan aquets insectes parásits del cós humá, posseheixen notables qualitats pera la cura d' un sens fi de malalties, com la ictericia ó fel sobreixit, la melsa carregada, lo mal de la perdiu, la bonella cavguda, l' espatllament de pit, etc. Las notabilitats métricas casulanias concedeixen un gran valor curatiu als repugnants animalons que la miseria engendra, y aixís com lo capellá Kneip inventá fá alguns anys la cura del aygua, no falta qui preten haver inventat la *cura del poll*.

Naturalment, haventhi gran numero de curanderos y saludadoras que receptan y preconisan aquet sistema curatiu, la primera materia ja comensava á escassejar; la demanda era superior á la oferta; lo consum á la producció.

Per obviar aquet desequilibri, es per lo que han vingut alguns dels nostres mes distingits *trinxerayres* á fomentar la cria de *pinsans* regulant al mateix temps las transaccions ab un criteri altament mercantil.

La llotja d' aquest nou comerç, s' ha establert en la porta de la Pau, als peus mateixos del ilustre descobridor de las Américas. Suposém que un de vostés, te mals á casa y suposém també que alguna *lumbrera* del curanderisme li ha receptat una infusió d' algunas dotzenas de bestioletas d' aquellas que 'l bon Sanxo Panza, buscava á ratos perduts.

Donchs, res d' anar á engreixar herbolaris ni farmacéutichs... cap á la porta de la Pau falta gent... un cop allí empaytan al primer *nyébit* que troban.

—Tu menut, ¿com esteu d' existencias?

—Malament; no n' hi ha per qui 'n demana. ¿Que vol fer *pedido* vosté?

—Sí; m' en convenen sis dotzenas, ¿já com me las contarás?

—A ralet.

—Caret ho trobo.

—No ho cregui... Costan molt de criar y després la producció es tan limitada.

—Bueno... No parlis mes, 't pagaré 'ls sis rals per la mitja grossa, pero si que t' encarrego que 'ls vull de *recibo*.

—No passi cuydado. Los hi buscaré ben molsudets, com grans d' ordi lo menos.

Y 'l *nyébit* cursa órdres entre 'ls seus companys. Aqueixos registran 'ls respectius *criaderos* y al cap d' un quart lo comerciant compareix ab una tofa de cabells que si 's deixa á terra... s' encamina tota sola á casa del *consumidor*.

La producció comensa á escassejar bastant, á causa del gran consúm, pero tinch noticias de que 'ls *trinxerayres* no s' adormen y han donat extensió al negoci posantse en relacions ab corresponents d' altres centres de comerç.

L' altre dia tinguí ocasió de sentir una conversa que demostra 'ls progressos d' aquesta nova rama de producció.

Un *client*, buscava á qualsevol preu que li servissin un *pedido* y tots 'ls comerciants 's queixavan de falta de género.

—Si s' espera mitx' hora, digué un d' ells al *consumidor*, podré servirlo puig n' espero una *remesa*... que m' arriba de Valencia per carril, gran velocitat...

—Y ara? digué 'l comprador admirat.

—Que 's creu que 'l enganyo?... Miris aquí tinch 'l taló llegeixi... veu, *Un bullo conteniendo un vivero*...

Y en efecte aná á la estació de Fransa y retirá 'l *bullo*. Lo bullo era un *nyébit* valenciá ab la etiqueta enganxada á la espatlla. Un nou sistema d' embalatje per transportar... *viveros*.

*
**

La segona industria á que 'm refereixo, no es rigurosament una novetat. Molt al contrari; es tan antigua com l' home, solzament qu' ara ha aparegut baix una forma que no deixa de tenir certs *sumillos* d' invenció.

Se tracta de la explotació de la credulitat pública, baix certas y determinadas condicions. Los *establiments* ahont aquesta industria está funcionant tenen lo nom de convents. Pero entre 'ls convents hi ha 'ls seus mes y 'ls seus menos, segons 'ls graus de perfecció ab que portan 'l negoci; perfecció que, per lley natural, está en relació directa ab lo crédit del *establiment* y ab lo numerós de la *parroquia*.

Un dels que tenen montada la industria ab mes adelantos, es sens dupte lo convent dels Pares del S. C. ab botiga oberta, en lo carrer de Rosselló.

¡Y quin negociet mes arrancat no explotan 'ls *seráfichs comerciants* aludits! ¡Alló sí qu' es una máquina, de fer diners montada á l' *alta escuela*!

Els trafiquejan ab tot lo que 's refereix á la Sagrada Familia. Escriuen llibres y se 'ls editan, encunyan medallas y se las venen; modelan estátuas y se las *pu-leixen*. De mes á mes, monopolisan la concessió dels favors especials que fa la Santa Verge, als que pagan segons tarifa; tallan lo bacallá de las proteccions que dispensa l' *Nyinyo busó*; y cobran en rodons monedas de plata y or (*con exclusión de todo papel-moneda, etc.*) las paternals miradas del venerable patriarca Sant Joseph.

Com ausiliar del negoci, tenen los seráfichs comerciants, una confraria ó associació extesa per tots los pobles y poblets d' Espanya, associació que ve á ser com una xarxa inmensa que 'ls porta 'l peix á casa, sols qu' en compte de *llussos y burros*, las mallas venen repletas de metálich.

Al mateix temps, ells han trobat la forma de fer la *réclame*, d' anunciar la mercancia, sense pagar l' anunci y fent hi encara excelents beneficis.

No hi més qu' agafar un número de *Los anales del S. C.* que mensualment publican, per admirar lo ben montat de la explotació y per fers'hi un panxó de riure de passada.

Sense anar mes lluny tinch á la vista *Los anales del corrent més y verdaderament no tenen desperdici.*

Insertan primer un article que 's titula, *Lloremos, pero esperemos*, que conté entre altres desatinos, lo següent: *Dios ha llamado á los ejércitos norte-americanos para castigar las prevaricaciones de Espanya...* Y després d' aixó ja no cal llegir mes per comprendre abont aném á parar.

Ve luego una relació d' un missioner qu' explica las sevas manyas per convertir á la Reyna-avia de Nonouti (islas Gilbert.) ¡Calculin que 'l grandíssim... diplomátich 's fa seva á la reyna, regalantli... lun canó d' agulla de cusir!

Al acabarse aquesta famosa conversió no falta l' advertencia aquella de *Se suplica á los suscriptores...* qu' envihin *monissos*, baix pena de suspendre l' envió del periódich... Y perque no passi per alt, l' advertencia está impresa ab lletras com sigróns.

Després d' una série d' escrits filosófichs-dormilegas ve lo *clou* del periodich, la vaca lletera de la publicació, que 'ls frarets saben munyir ab una trassa especialíssima.

Es la relació de los «*Favores alcanzados por la intercesion de Nuestra Señora del Sagrado Corazon*»

A mes de cent ascendeixen los *favors* concedits durant lo passat mes d' Agost, segons las relacions firmadas pe 'ls respectius favorecuts. Y entre ells n' hi ha de importancia escepcionalíssima, com veurán mos lectors per alguns que cullo al azar.

«ARACENA.—Atacada en Sevilla de una pulmonia gripal, asistida por el afamado doctor D. Francisco Oñate Gimenez ya sin esperanza de vida, próxima á exhalar mi último suspiro, recurri á mi amantísima Madre y excelsa Reina Nuestra Señora del Sagrado Corazon, la que no tardó en alcanzar de su divino Hijo revocara la sentencia de muerte que contra mi estava dada. Hago público el favor en su Revista para mayor honra y gloria de tan soberana Señora.»

Aquí es de snposar que 'l qu' havia donat la sentencia de mort era «*el afamado doctor*» Pobre mata-sanos, ¡quin modo de *senyalar*.

«ALICANTE.—Doy gracias á Nuestra Señora del Sagrado Corazon de Jesús por haberme devuelto el cariño de una persona para mi muy querida, y que por mi culpa la veia alejada de mi lado. Publico este favor pues así lo ofrecí á mi Santísima Madre.—*Una asociada.*»

Lo promés d' aqueta xicota (puig es de suposar que 's tracta de *lios* amorosos) poch se deu pensar qu' ha sigut pescat ab *ganxo*... celestial,

«BAGUR.—Doy infinitas gracias á Nuestra Señora del Sagrado Corazon por haber atendido á mi amorosa súplica, y lo mando insertar en esta Revista.»

Molts hauriam fet igual que la Verge, sobre tot si l' amorosa *suplicant* es guapa.

—«Doy gracias á Nuestra Señora del Sagrado Corazon por tres favores extraordinarios alcanzados».—*J. O.*

Aixó dels *favores extraordinaris* 'm llama l' atenció. ¿Hi haurá favores de varias clases?... A la cuenta si, perqué unas ab poch s' accontentan com aquestas:

—Damos gracias á Nuestra Señora del Sagrado Corazon por habernos alcanzado el quedar bien en los exámenes.»—*Cuatro colegialas.*

Mientras que altrás demanan una porció de cosas, pagantlas á *pesseta* ó sinó vegin;

—«Por haber alcanzado la curación de un grave dolor y para conseguir el triunfo de las armas españolas, mando dos pesetas de limosna.»—*Matilde Echegoyen.*

Las *pesseteras* son las que mes abundan, y no sols no s' accontentan ab lo concedit, sino que demanan per endevant;

—«Mil gracias, Nuestra Señora del Sagrado Corazon por haber resultado infundada mi sospecha; os mando la peseta que os ofrecí y espero sigais favoreciendome cuando acuda á Vos.»—*Una devota y asociada.*

En cambi altrás mes generosas (las preferidas pe 'ls frarets) pagan los favores á 8 33 pessetas com la següent;

—«La Sra. María Roig ofrece á la Pequeña Obra la limosna de 25 pesetas en acción de gracias á la Virgen por un favor recibido, pidiéndole otros dos.»

Si aquestas abundessin, lo *negoci* donaria moltíssim, pero aixis y tot, los *pares* del carrer de Rosselló, tenen l' *arrancada* molt ben presa y estich seguríssim que 's faran barba d' or.

De manera qu' dintre 'ls nous *modus-vivendis* espanyols, poden posars'hi dugas especialitats citadas com á derivats de la industria *llanera*.

Los frares del S. C. com explotadors de la *llana* mística.

Y 'ls *trinxerayres* com aprofitadors dels *productes naturals* de la llana.

BERTRÁN DE L' OS

✻ AMOROSA ✻

Si faig broma ab las amigas
me sols dir que 't sab molt greu,
dius qu' ab ellas penso sempre,
sense olvidarlas per res.
No vas gens equivocada
aixó, hermosa, si qu' es cert;
viuhen ellas en ma pensa
mes... ¡tú vius á n' el cor meu!

J. CASTELLET PONT.

Notas del Cor

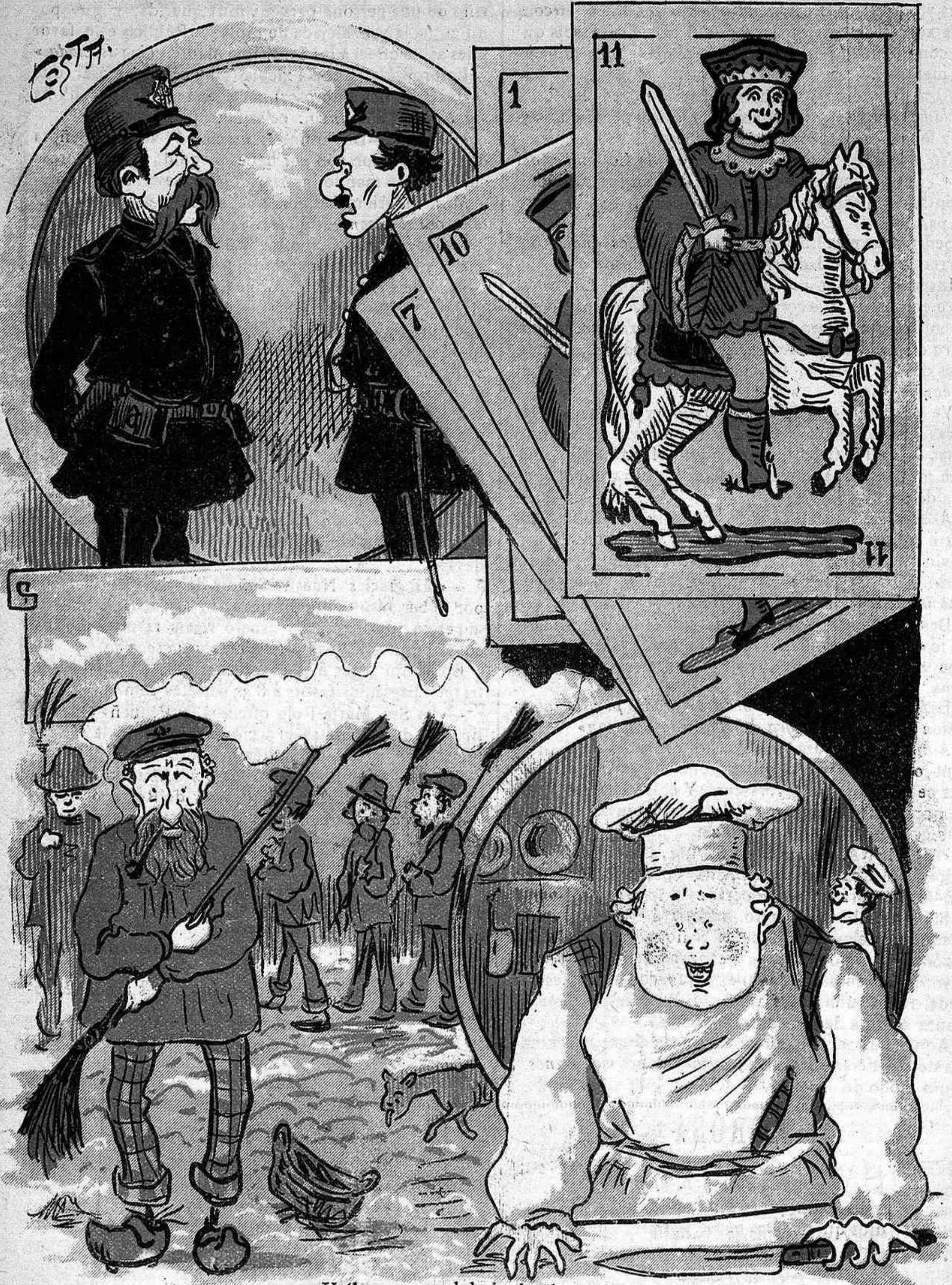
La desgracia mes fatal
qu' he tingut durant ma vida
es que 'm vaig enamorá
d' una noya guapa y rica.

T' he vist sortir de l' esglesia
ahont has pronunciat el si
ohint missa al mateix temple
¡quants m' en vares doná á mil

J. C. P.

DESARME GENERAL

Los agents de l'ordre públich diu qu' están desesperats, no sabent en qué ocuparse si se 'ls deixa desarmats.

Y 'ls guerrers dels jochs de car tas en una actitud terrible, sostenen que desarmarlos á n' ells, no será possible.
Y 'l cuyner de pochos escrupols diu no será desarmat, porque no podría darnos com sempre, per llebre, gat.

Los obrers de las brigadas, creuhen ab bons fonaments, que en lo celebrat projecte no hi entran sos armaments.

LA TOMASA

¡SENSE FEYNAI!

Per mes que corren y buscan,
logran tan sols fer badalls.
¡Compadim á aquestas víctimas
del trist *paro de treballs!*

CAPITULACIÓ FORSOSA

Jo no sé si á vosaltres us haurá passat, com á mi moltes vegadas, qu' al pretendre distintes coses, us hagi guanyat per má un mateix subjecte.

—Taberner—dirá qualsevol de vosaltres al que us serveixi—per demá, qu' es lo meu Sant, reserveu-me dos porrons d' *aquell* moscatell.

Y 'l home contestará: ¡Ay, senyor *Dallonsas*, quant ho sento!... lo senyor Nofre m' ha enviat á buscar 'l poch que 'm quedava...

Vas luego, lector, á la lleteria ahont creus que 't serveixen de confiança, y al demanar quatre porrons de llet pera fer uns quants matóns de monja, 't diu la lletera: ¡Mes n' hagués tingut!... lo senyor Nofre s' l' ha quedada tota...

Corras al instant á casa l' adroguer que reb diariament los ous frescos de Sant Cugat, y al encarregarli que t' en guardi un parell de dotzenas per fer crema, 't contesta: ¡No puch servirlo!... 'l senyor Nofre 'm té demanats tots los que demá m' arriuin.

Y com que no es la primera vegada que 'l ditxós senyor Nofre se t' adelanta per adquirir en lo vehinat lo que tu desitjas, cremat ja fins al punt de dalt pensas en mudar de barri, y en efecte 'l dia mateix del teu Sant surts á mirar pisos, en trobas, després de corre mitja dotzena de carrers, un que t' agrada y al preguntar á la portera ahont viu lo propietari, 't diu causante igual efecte que si 't tirés una caldera d' aygua bullenta: Carrer tal, número tants... pero li advertixo que 'l senyor Nofre de la Tapineria ja té 'l pis emparaulat...

Y com que 'l senyor Nofre de la Tapineria es lo teu constant torment, desisteixes de veure mes pisos y 't somets á ta negra sort, pensant que 'l senyor Nofre es capás d' haver emparaulat tots los pisos per llogar de Barcelona, á fi y efecte de que no puguis mudarte de casa.

Una cosa per l' istil succehía á n' en Romeu de la vila de Trampa, la qual per mes que molts ignoran ahont se troba á pesar de viure d' ella, s' aixeca dalt d' un turò, á mitja llegua del meu poble.

En la vila de Trampa 's coneix desde antiga fetxa 'l caciquisme; aixís es, que escepció feta del arcalde qu' es un senyor feudal ab totas las circunstancias agravants, y de dos ó tres regidors que manejan las cireras, los vehins de tan *tramposa* vila tenen reduhit son paper á dir «amen» á tot, com los cunillets de guix.

Lo senyor Nofre d' en Romeu havia sigut sempre en Matías, lo nebot del arcalde.

Quan noys encare, en Matías y en Romeu anavan á la escola, de poch li servia á n' aquest últim portarse estudiada hasta 'ls seus punts y comas la lliadó de doctrina, gramática y aritmética, ja qu' en Matías (qu' era mes tonto qu' un esclap) per virtut de

ser nebot del arcalde y no tenir son tio cap fill varó, era 'l noy mimat del senyor mestre, qui volía tenir contenta á la primera autoritat municipal, lo qual bastava pera que en Matías, á pesar de ser, com no ignorava son parent, mes negat qu' un alioli fet per ma inexperta, guanyés sempre 'ls primers premis en la escola y pera que fos pera ell lo diploma d' honor que cada any s' expedía al alumno que 's *distingia* mes en los examens.

En Matías y en Romeu se feren grans, y sos pares que sabían per experiencia propia que l' estripar terrossos es feyna pesada y fatigosa, determinaren enviar als dos jovenets á la capital, ahont seguirían una carrera profitosa y lluhida, y se 'ls acudí desseguida ferlos estudiar la Medicina, quan ja tinguessin lo títul de batxiller, á la butxaca.

Quan los dos estudiants se trobaren á la ciutat, en Romeu que no ignorava 'l sacrifici que s' havian imposit los seus pares pera ferlo home de profit, va redoblar los seus esforços, no faltant ni un sol día á classe y estudiant hasta cremarse las pestanyas, com acostuma dirse.

En cambi en Matías, qui ho esperava tot de la influencia de son tio, anava pocas vegadas á l' aula y matava horas y mes horas en los salons de billars jugant á palos, al *vinticinch*, á carambolas ó al palito, y va arribar á fer tants y tals progressos en lo *real y noble joch*, que sos companys per donar á entendre qu' era un billarista de cap d' ala, l' anomenavan «Lo Séneca de las bolas.»

No obstant, arribava 'l fi de curs y mentres lo pobre Romeu lograva ab penas obtenir un «bueno» ó un «notable», en Matías, gracias a la promesa per part de son tio, de fer un diputat pe 'l seu districte, obtenia un «sobresaliente» com una casa, y moltes vegadas premi en las oposicions escolars, lo qual li donava dret á una matricula d' honor pera 'l próxim curs.

En lo poble s' feyan llengüas del talent d' en Matías y tots los seus vehins demanavan fervorosament al cel que no 'ls enviés cap enfermetat hasta que 'l nebot del arcalde pogués polsarlos.

En cambi, del desgraciat Romeu ningú s' en recordava, ni la filla del senyor Batlle, per la que en Romeu sentia 'l mes viu y tendre amor.

Es mes: varias vegadas l' infelis estudiant havia sigut reptat per son pare, qui sentint parlar tant d' en Matías y tan poch de son fill, creya qu' aquet no corresponia en lo possible als sacrificis que per ell s' imposava.

Va arribar lo dia que 's dos joves acabaren la carrera y tots dos anaren á exercirla á Vila de Trampa.

Casi, casi crech inútil consignar qu' en Romeu no visitava altres malalts que 'ls mes pobres, los quals per rahó de sa falta de recursos; y á pesar de sa bona voluntat, no podian satisfacerli 'l preu de las visitas, ni 'n Romeu insistía en cobrarlas compadintse de la pobresa de sos malalts; aixís es que l' estudiós jove tenia molts cors agrahts, pero molt pocas pessetas.

En cambi 'l nebot del cacich no s' entenia de fey-

na, y era de notar que 'ls enterradors tampoch s' hi entenían, tantas eran las personas que després d' haver prés la medicina que 'n Matías 'ls receptava anavan á parar ab los seus ossos al cementiri.

Pero aqueixa crescuda mortalitat, no disgustava al Ajuntament, sino que, pe 'l contrari, l' omplía de satisfacció ja qu' ingressava bonicas sumas en concepte de venta de nitxos.

Y tan cert es que la Corporació municipal estava satisfeta de l' obra de 'n Matías, que divent provehir per oposició una plassa de metje, á qual oposició concorregueren en Romeu y 'l nebot del Arcalde, un regidor que formava part del tribunal, va fundarse pera apoyar á n' en Matías, en que gracias á aquet, un cementiri que ni produhía lo necessari á pagar als enterradors 's trobava en un nou período, de verdader esplendor... y com es de suposar, en Matías va *calsarse* la plassa de metje municipal.

Pero á pesar d' haver distingit així al nebot del Arcalde, tots los regidors y hasta 'l tío, pensavan: «Sí caich malalt, avants que polsarme ell, que 'm polsi 'l manescal de la vila.»

Lo día de fer justicia á cada hù, per fi fou arriuat. Era un día d' eleccions, l' Arcalde sortint d' un col·legi electoral, quina Mesa presidía en persona, va sentirse una suhor gelada y unas ansias de mort.

Conduhit depressa á son domicili, comensá á gemegar y caragolarse, sense que pera lliurar-lo del mal li valguessin totas sas influencias caciquísticas ni 'l béstia del seu nebot, qui 's proposava fer treure dotze lliuras de sang al arcalde posantlo luego á dieta rigurosa, y gracias que 'l tío va dirli cremat que no havia nascut pera polsar á cap batlle, que de lo contrari hauría anat aquet directament al cementiri.

L' arcalde va ordenar al agutzil qu' anès á buscarli á n' en Romeu, y en Romeu al rebre 'l recado va dirse: ¡Ara es la meval! y va contestar á l' ordre del senyor batlle, que ni ell ni tots los arcaldes reunits l' obligarían á receptar, pero que bastaría una senzilla indicació d' una persona—la filla del pacient—pera que prestès á qualsevol los auxilis de la Ciència.

La filla del arcalde en persona correguè á buscar al sabi doctor, y aquet al véurela en sa propia casa, ab la cara mullada pe'l plor, lo que li donava tot l' aspecte d' una *Dolorosa*, va donarse per satisfet y per pagat de tots los desprecis y sufriments qu' havia passat en la vila.

—Romeu—va dirli la hermosa minyona—perdonins; li hem fet molt mal, pero sé que vosté m' estima y estich disposada á donarli la meva ma...

—¡Oh, gracias!—feu lo jove metje—Vosté 'm dona la vida, bè puch jó tornar-la al seu pare. Després de tot, lo mal d' ell no té importancia...

—Pero ¿com pot saberho, sense véurel?

—Ja l' hi vist.

—No l' entench.

—Ja m' entendrá.

Un cop fou arriuat en Romeu á casa l' arcalde, en Matías va preguntar á son condeixeple:

—¿Qu' es per tú?

—Una *paperitis*—va contestar en Romeu.

—¡Soch de la mateixa opinió!

—Donchs, permetme que 't digui que menteixes, porque d' aquesta enfermetat no 'n tracta cap llibre de medicina, per la senzilla rahó de que 'l primer cas s' ha presentat en la persona del teu tío. Jo hi sigut interventor de la Mesa que presidía 'l senyor batlle, qui no té res mes qu' una indigestió dels *vots contraris*, qu' en lloch de tirarlos á la urna ocultava á la mánega, y fentne una bola luego, dissimuladament se la empassava. Vaig á receptarli un vomitiu y espero que demá l' arcalde de Vila de Trampa curat de la *paperitis* podrá menjarse un pollastre.

Al cap d' un mes en Romeu era gendre del senyor batlle, qui pe'l seu bè va compendre, qu' avants que 'l caciquisme, es la salut.

Lo nebot del arcalde 's vegé obligat á presentar la dimissió del càrrech de metje municipal y li fou otorgada una plassa d' agutzil, ja que no servia per' altra cosa.

A. GUASCH TOMBAS.

FESTAS MAJORS.

en la LITOGRAFIA BARCELONESA de RAMON ESTANY, Carrer de Sant Ramón, 6, trobarán un assortit inmens de cromos de totas classes, desde 'ls mes senzills y económichs als de gust mes refinat y artístich, propis pera la confecció de

PROGRAMAS, INVITACIONS, TITOLS DE SOCI, de FORASTER y de ABONAT, etc., etc.

PREUS SUMAMENT REDUHITS

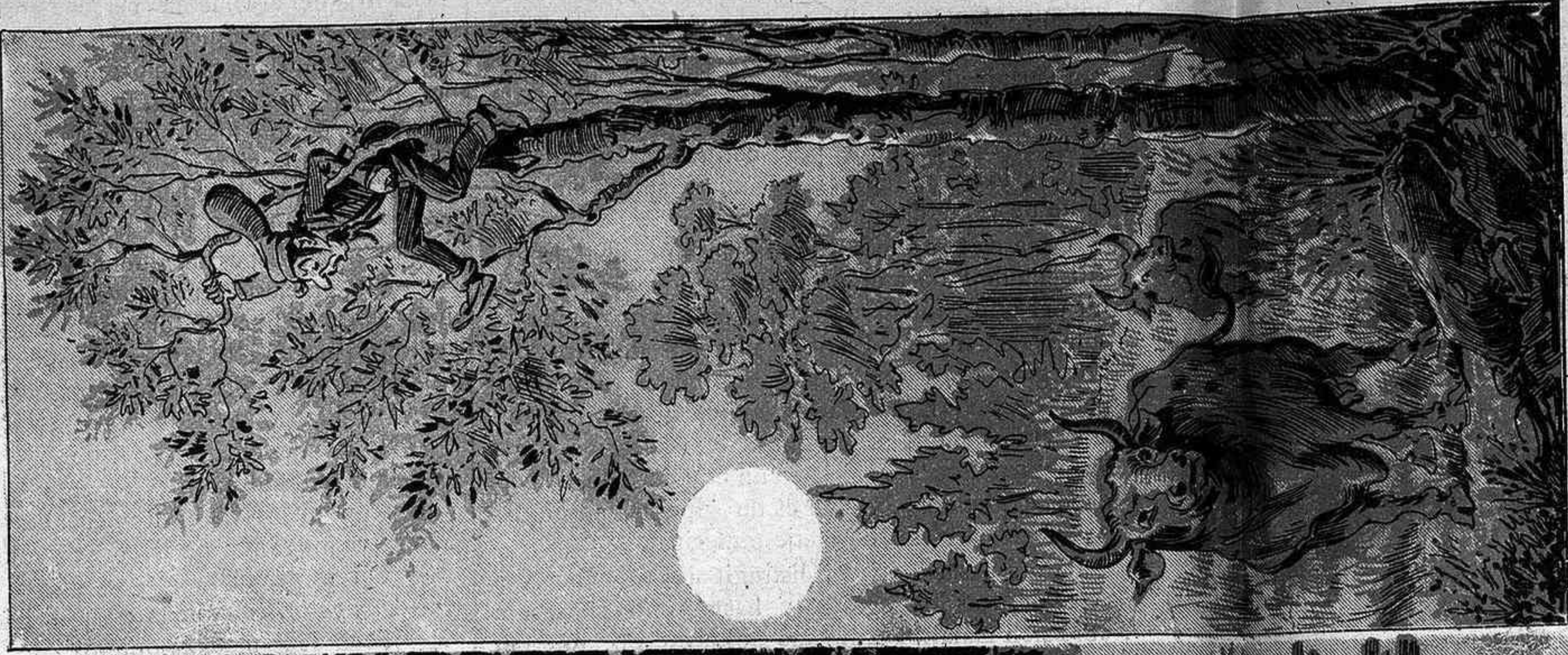
NOVETAT EN CARNETS DE TOTOS CLASSES

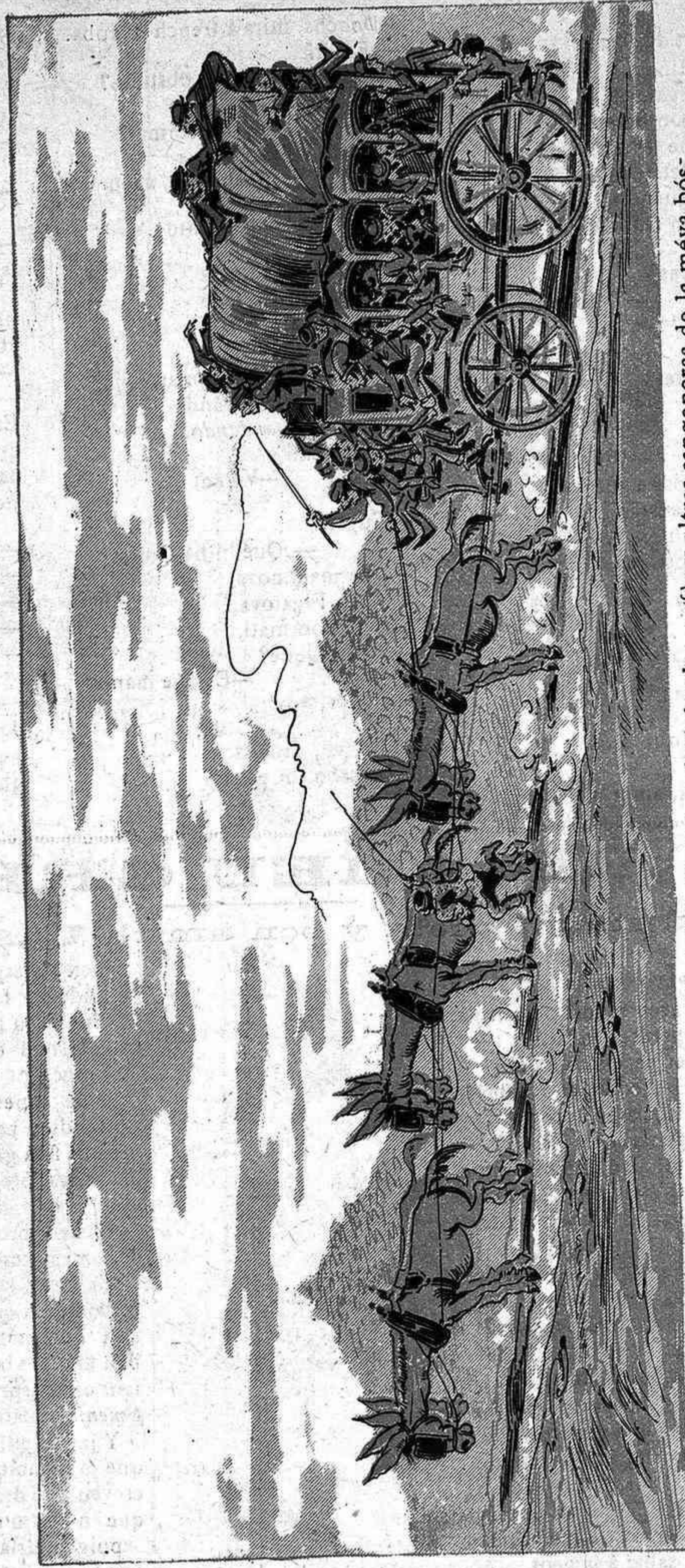
CARTA ILUSTRADA

Amich Estany: Estich curat. Acabo d' esquivarme del *intestino recte* tres lliuras de so-
rra, una de tarrugada, cinch palets y dugas llambordas. Are 'm trobo jove. Faig moltes
excursions agafat á la cúa dels burros. Aquí l' hi remeto un fragment tipich de las fonda-
dadas del Montsolí. Las vacas 'm miran d' un modo que no m' agrada.

Lo cor ja m' ho deya. L' altre dia m' estava
fent càlculs al peu d' un arbre; de sopte veig
unas banyas, m' enfilo y aixís vareig passar
cinch horas, recargolat al cim d' una pollancra

¡Adeu siau, turóns y prats de Sant Hilari! ¡Adeu siau, fondas, cafés y altras sangoneras de la méva bós-
sa y Déu fassi, que quan me facturin per l' altre mon, pugan fer un viatge ab mes comoditats que las disfru-
tadas per sis pesetas desde Arbucias á Hostalrich!

LO FINAL DE SEMPRE

D' amagat dels pares
l' Arturo Minova
(per moi Figatova)
qu' es un bon hereu,
fa temps que festeja
ab la pubilleta
mes rica y guapeta
del Plá d' en Guineu.

—¿M' estimas?
—T' estimo.

—¿De veras?
—Sí, Arturo.

—¿M' ho juras?
—T' ho juro.

—¡Probas!
—Un milió.

Y aquí, abdós se guaytan
somriuhen, suspiran,
jemegan, deliran.....
y 's fan un petó.

—¿Ta mare?
—S' hi oposa.

—¿Ton pare?
—Tal volta...

—¿Y tú?
—Jo resolta.

—¿A tot?
—Sí, amor meu.

—Donchs, mira á trench d' auba.

—¿Fugir?
—¿Que t' obstinas?

—No, pro...
—¿Determinas?

—No ho vull.
—Donchs, adeu.

—Per fi en tot consento
y...

—A la matinada
surts ben disfressada
per lo corral gran.

—Tú...
—Amagat al marge

del bosch de cal Nando
t' espero y... *andando*.

—¿Fugirèem?
—Volant

—Tuyas.
—¿Qué hi há Quirse?

—Una mala nova;
l' hereu Figatova

fuig de bon matí.
—Y á mi ¿qué?

—Es que marxa
ab la nostra...

—Calla;
lladre, vil, canalla...

—Deixaho tot per mí

Sepulcral silenci
regna per la plana;
parella galana
traspasa un torrent.

—¡Ja ets meval!
—¡Sí Arturo!

—Ratolí,
—Rateta

—Digas: ¿qui 'ns empeta
la basa?...
Al moment

un gegantesch bulto
ab cara esgroguehida

—¡Alto aquí!—'ls hi crida.

—¡Alto, desertors!
Era 'l pare d' ella

que llensant brams d' ira
damunt d' ells se 'n tira...

¡tot son ays y plors!

—Pare, jo, l' estimo.

—Quirse, jo l' adoro.

—Si no 'm caso 'm moro.
—¿Tant vos estimeu?

—Oh.
—Sí

—Basta, basta
de terra aixequuevos
y ¡mal llampl... casevos

quan abdós volgueu.
LO TIMBALER DEL NO Y

DEL MEU GREMI!

Al distingit poeta y bon amich L' AVI RIERA

BRABO, bravo, bon amich
ja haveu mudat de carrera,
ara perdreu la fatlera
de fer versos ab fatich.

¿Heu comprat una botiga
y os declareu adrogué
ab tota la bona fé?

Per mí aixó te molta *miga*.

Cap á las vostras vellesas
al detrás d' un mostradó
empunyant lo llauradó

si 'ls 'n direu de tendresas
á las noyas del vehinat

y ellas d' un *avi* tan *vell*
ascoltarán lo consell

com si fos d' un advocat.

Quins ratos tindréu tan bons
si una nena retretxera

's deix tirá á la pitrera
grans d' arrós ó be sigrons.

Tot fent la gran propaganda
dins del vostre establiment

fareu saber á la gent
que teniu *queso* d' Holanda,

fideus, patatas, mongetas,
sucre-candi de malvi,

bencina y esprit de vi
y midó per fer pastetas.

Enaltireu los xorissos
y la terra d' escudellas
tot renegant de las vellas
que pe 'ls nets demanan 'nissos.

Tindreu parroquia en excés
que os fará gasto molt gran...
de saliva, preguntant
que 'ls hi digueu l' hora qu' es.

Gastant bromas ab las criadas
lo temps passareu distret,
y si ab ellas sou discret,
os contarán mil vegadas

si 'l diumenge á Ramalleras
han anat de bona gana
fent cap després á Santa Ana
á *menjar* quatre frioleras.

Y ja qu' entreu en un gremi
que jo fa molts anys que hi soch
creyeu que desitjo poch
que 'n sortiu com un bohemí,

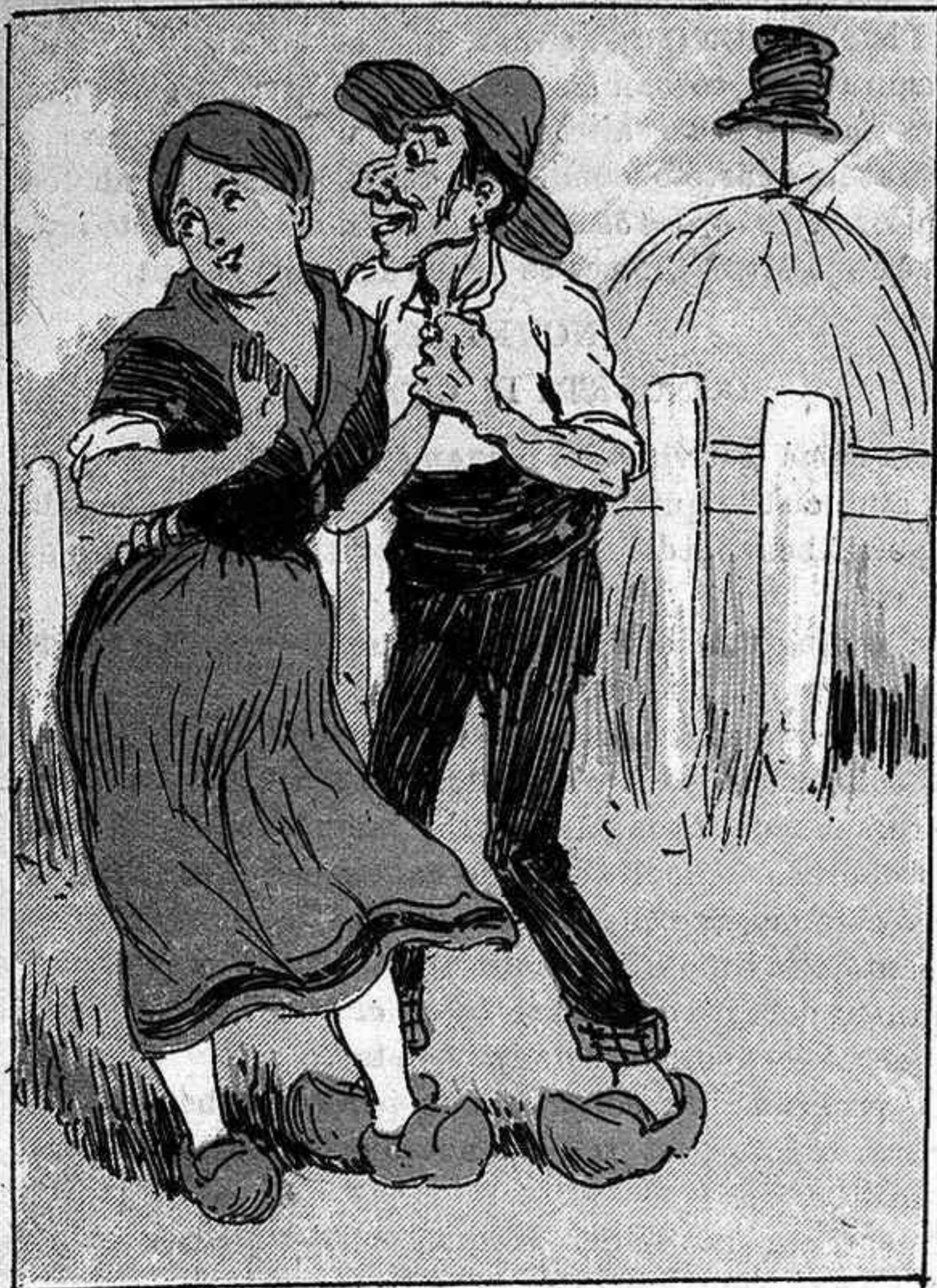
puig voldria de vritat
que al passá 'l primer balans
los negocis fossin grans

y un milió haguesseu guanyat

FRANCESCH COMAS.

LA TOMASA
CAMPESTRE

Res de *pintar* sa passió
com los joves de ciutat...
usa 'l llenguatge d' acció
qu' es de millor resultat.

* Fente neixe en lo pit flamas,
acabante la paciència...
á fora, ensenyan las camas
ab la major ignocència.

-- ¡Que bè aquí passo la estona!
¡En lo bosch jo soch felís!
¡Vés si n' hi han á Barcelona
de bolets grossos aixís!

NOVETATS

Ugonots y *Freytschütz*, foren las óperas que feren lo gasto en la passada festa logranthi justos aplausos sos intérpretes y d' un modo particular la Srta. Robert que cada dia adelanta mes en sa espinosa carrera.

Pera la próxima temporada de tardor que deu inaugurar-se á ultims del present mes, queda ja casi format lo notabilisim *elenco* contractat y si 'ns prometen lo secret, de moment los participem que estan ja contractats com á tiples: Sras. D' Arneiro, Huguet, Atloro, Franchini y Riera; com á tenors ademés de dos de envejable reputació hi figura lo tan aplaudit de nostre publich Puig-Escursell, barítonos Blanxart, Aragó y Puigjener y baixos en Rosatto ademés de un altre en ajust.

Com á mestres no sols se contarà ab la mágica batuta del eminent Goula (pare) sino que ademés figuran en contracta los reputats Goula (fill) y Perez Cabrero.

Tan importantíssims elements, ademés de que los preus fixats, serán sumament módichs, atésa la importancia artistica dels *quadros*, fan esperar una brillantíssima campanya per la Empresa y d' agradable recort pera los filarmónichs.

TÍVOLI

CIRCO EQUESTRE

Mazzeppa tots los dias y en cada reppresentació mes gent y mes aplausos.

Lo senyor Alegria creyem que ab aquesta magnifica pantomima lograrà resarcirse dels sacrificis de la temporada.

En preparació hi ha altres pantomimas y entre ellas la fantástica *El diablo verde*, que tan agradá en la época de son estreno.

GRAN-VIA

Lo benefici y despido del excéntrich Ruiz han sigut las *notas* mes importants de la setmana.

No cal dir que hi hagueren plens á vessar en ditas funcions y que los aplausos y mostrars d' apreci no escassejaren.

Ara, hasta un altra volta.

Pera divendres anuncian lo seu benefici los porters y acomodadors y pera diumenje lo despido de la companyia, quedant lo teatro tancat hasta lo dia 22 en que lo deurá inaugurar una notable companyia de sarsuela, que com diguerem en nostre número anterior, será dirigida per los Srs. Riquelme y Ruiz de Arana, formantne part la celebrada tiple Sra. Conxa Martinez.

NOU RETIRO

La Sra. Millanes ab las funcions de son benefici y despido s' ha pogut convencer de que si be no te admiradors *granats*, ja que los regalos escassejaren, te en cambi entusiastas en lo grupo dels *morenos*, puig aquestos en gran nombre hi assistiren.

Desde dimars tornan á regir en aquet teatro los preus económichs.

Ultimament s' ha estrenat una gatada ab lo titul de

El Gran Dux sentne sos autors los Srs. Arqués y Baratta.

Lo primer en sa missió ó sia en la lletra hi ha estat molt acertat, sent llástima que lo Sr. Baratta en la música no hagi estat á igual altura, ja que ademés de falta d' inspiració hi sobran los plagis, puig casi tots los números fan recordar altrás obras y d' un modo massa declarat lo quarteto cómic te tanta semblansa ab los couplets de *Le cordon bleu* de *La caza del oso* que hasta creyem que lo Mtre. Chueca se 'n pot dar per resentit.

NOVETATS

CONCERTS D' EUTERPE

Pera demá festivitad del naixement de la Mare de Deu está anunciat lo quint concert de la present temporada que será á benefici del mestre director de la Societat senyor Sadurní.

En lo programa hi figuran conegudas composicions de Clavé, Gounod, Thomas y Ribera (C.)

Com á novetat, ha escullit lo beneficiat l' estreno de una composició seva y un' altra del mestre Candi pera instruments de corda, figuranthi també dugas del mestre Rodoreda, de molts anys no cantadas que son *Marina*, cansó catalana que ab acompañament de coro y orquesta cantarà la tiple Srta. Giardini y la *Ronda de Uuhernes* fragment del idili dramátich *La nit al bosch* que será cantat per la secció de noys de la Societat.

Lo programa en conjunt si be per ser á benefici del mestre director, no resulta notable, es ab tot bastant escullit.

Celebrarem que lo Sr. Sadurní, logri un verdader plé com ho han sigut tots los concerts donats en la present temporada.

UN CÓMICH RETIRAT.

Nostre estimat company de Redacció D. Joseph Barbany acaba de sufrir la dolorosa pèrdua de sa germana Antoneta, de quina enfermetat donguerem compte en nostre número passat, sense que 'ns figuressim que la mateixa podia tenir tan funest desenllás.

Bellíssima en tots conceptes era la germana del nostre amich, atrayentse per son caràcter bondados las simpatias de las personas que tenian lo gust de tractarla, lo qual ha fet que sa mort hagi sigut molt sentida en lo poble d' Agramunt ahont havia anat pera cuydar de sa salut quebrantada.

La Redacció de LA TOMASA s' associa al just dolor qu' experimenta la familia Barbany, recomanant á la mateixa la resignació necessaria pera soportar tan sensible pèrdua.

Fa ja molts anys—no recordo 'l número—un sabi extranya per primera volta dels orins humans lo fósforo, creyent ab son descubrimient haver donat una favorable solució al problema de la fam que 'l consumia. Pero ¡oh desengany! era tan costosa l' obtenció d' una petita cantitat de fósforo, que 'l seu descubrimient no ya proporcio-

narli cap quarto. Ell, no obstant, va aixecar la llebre, y mes tart altres sabis han lograt proporcionar-se 'l fósforo sense necessitat de recorre als orins y á una baratura increíble.

Ara acabém de llegir qu'un sabi ha extret de las ayguas del mar, lo que fa tornár ximpls y lladres als homes, ó siga l' or, pero en tan curta quantitat, que puja, (com vulgarment se diu) mes lo farsiment que 'l gall. Pero la mina ja está descuberta, y tal vegada dintre d' un curt número d' anys de cada cubell d' aygua de mar se 'n treurá una dobleta de cinch duros.

Si aixó succehia, no m' estranyaria que 'ls yankis... y 'ls que no ho fossin, deixessin lo mar sech á copia de treuren aygua.

¿Quina desilusió si 'l sabi en qüestió s' ha equivocat! ¿Qui sab si ha vist alguna cosa que lluhia y ho ha pres per or? Y com que no es or tot lo que lluhu.

*

S' ha de confessar que Deu dona fabás á qui no té caixals.

L' almirant Cervera, aquí oferiren los yankis una torre de recreo, que no fou acceptada, va rebre fa poch dias una carta d' un vehi de Poitiac (Estats-Units) en la que un yanki li demanava 'l seu autografo remetintli al mateix temps un duro pera que 's fumés un bon cigarro.

¿Y qué dirian que va fer en Cervera? Enviarli 'l autografo y tornarli 'l duro. Nosaltres, tractantse d' un yanki, hauriam fet al revés: No li hauriam enviat l' autografo y 'ns hauriam fumat lo puro.

¿De qué 'l podian tatxar, de barrut?

Al fi y al cap d' aquí endevant ningú ha de estranyarse de lo que fem los espanyols...

Donchs, fumém... ja que 'ns repatrian.

*

L' atavisme, ó siga lo modo de ser paregut als nostres antepassats, en lo que 'ls modernistas han anat á buscar argument pera moltes de sas obras y hasta 'l poble, pasta pera las sevas sentencias, com ho demostra 'l ditxo: «De pares á fills...»; l' atavisme—repetim—acaba de ser desmentit en tota forma.

Segons llegim en un periodich, lo fill del famós bandoler Melgares, (bandoler que va sembrar lo pánich en los camps d' Andalucia!) després d'haverse distingit per sa laboriositat y bons sentiments, va morir com un brau en lo combat naval de Santiago de Cuba,, sent segon maquinista del *Maria Teresa*.

Afortunadament, no sempre 'ls testos se retiran á las ollas.

*

Llegim:

«A pesar de que una recent Real Ordre disposa que 'ls capitans generals han de donar avis als Governadors civils de las respectivas provincias dels repatriats, que van destinats á ellas, en aquest Govern Civil no s' ha rebut encare avis de las autoritats militars de la Corunya anunciant l' arribada dels repatriats que 's troban á Barcelona»

Lo que censura tal fet
es un solemne criatura...

¿No veu qu' ara 'ls militars
tenen feyna ab la censura?

Los pagesos de Sant Esteve de Castellar estan alarmats porque 'l corch, enfermetat que sufren las patatas, está á punt de deixarlos sense cullita.

Prenguin paciència aquets honrats pagesos y riguinse d' aquet corch senzill que 'ls fá malbé las patatas lo corch qu' han de teme mes es lo corch ab tupé, que es un anima-

lot que com mes malament van las cullitas, mes recarrega las contribucions,

*

L' altre dia l' arcalde d' aquesta ciutat va rebre una comunicació del consul de Espanya en Montevideo, en que li manifestava que un jove resident en aquella població y nascut á Barcelona en l' any 1879 havia depositat 2000 ptas. en lo consulat pera redimirse si 'l declaravan soldat ó pera destinarlas á gastos de la guerra si sortia lliure.

Semblant acte de patriotisme 'ns entusiasma, pero...

«Bienaventurados los mansos porque de ellos será el reino de los cielos.»

*

Diu «El Imparcial» que á Fransa quan se descubren assumptos com lo del Panamá, los ministros van á la presó.

¿Que vol dir, qu' aquí 'ns hi envian ells á nosaltres?

Per xó 'ns agradan; porque no imitan á ningú que portin nas á la cara.

Son un pou d' inventiva.. un pou sense fondo.

*

Los nostres politichs diuen que quan arribi 'l cas s' introduhirán economias en tots los departaments ministerials y en particular en lo de Foment.

Com que fa tan temps que venen fomentant, fomentant al poble, deuen creure que ja está prou fo...mentat.

Siga com vulga ells nos farán felissos.

Tenim uns ministros que no 'ns 'ls mereixém.

*

Per gent trempada, uns electors qu' al despedir en Valencia al diputat del seu districte, van dirli:

«Si torna sense haver cumplert lo que las circunstancias exigeixen que cumpleixi un diputat, sortirem á rébrel pera donarli un mal rato.»

Si tots los electors feyan igual advertencia als seus diputats, quants d' aquets no s' acostarian ni de cent lleguas al districte, per por de rebre.

Y si s' hi acostavan, que poch en sortirian ab las costellas á puesto!

*

«Lo Govern ha resolt que no vagin á la censura los extractos de las sessions parlamentarias; pero á rengló seguit aménassa ab la forca, ó poch ó menos; es dir, ab suprimir los periódichs que publiquin extractos que se separin de la vritat.»

Y com que ja la vritat
ningú sab com va vestida,
qui cregui haver a posat...
quan lo deixin anulat
veurá que tot es mentida.

*

Ha mort á Sant Just Desvern un dels dias de la setmana passada, y poch menys que oblidada de tothom, la viuda del músich-poeta catalá, D. Joseph Anselm Ciavé.

Las societats corals, pero mes especialment las dugas que existeixen en lo citat poble, (ja que las altres no van saber'ho fins dias despres) devian haver recordat de qui era viuda, la digna y bondadosa senyora, qu' ha abandonat aquesta vida entre la indiferencia general.

LITOGRAFÍA BARCELONESA

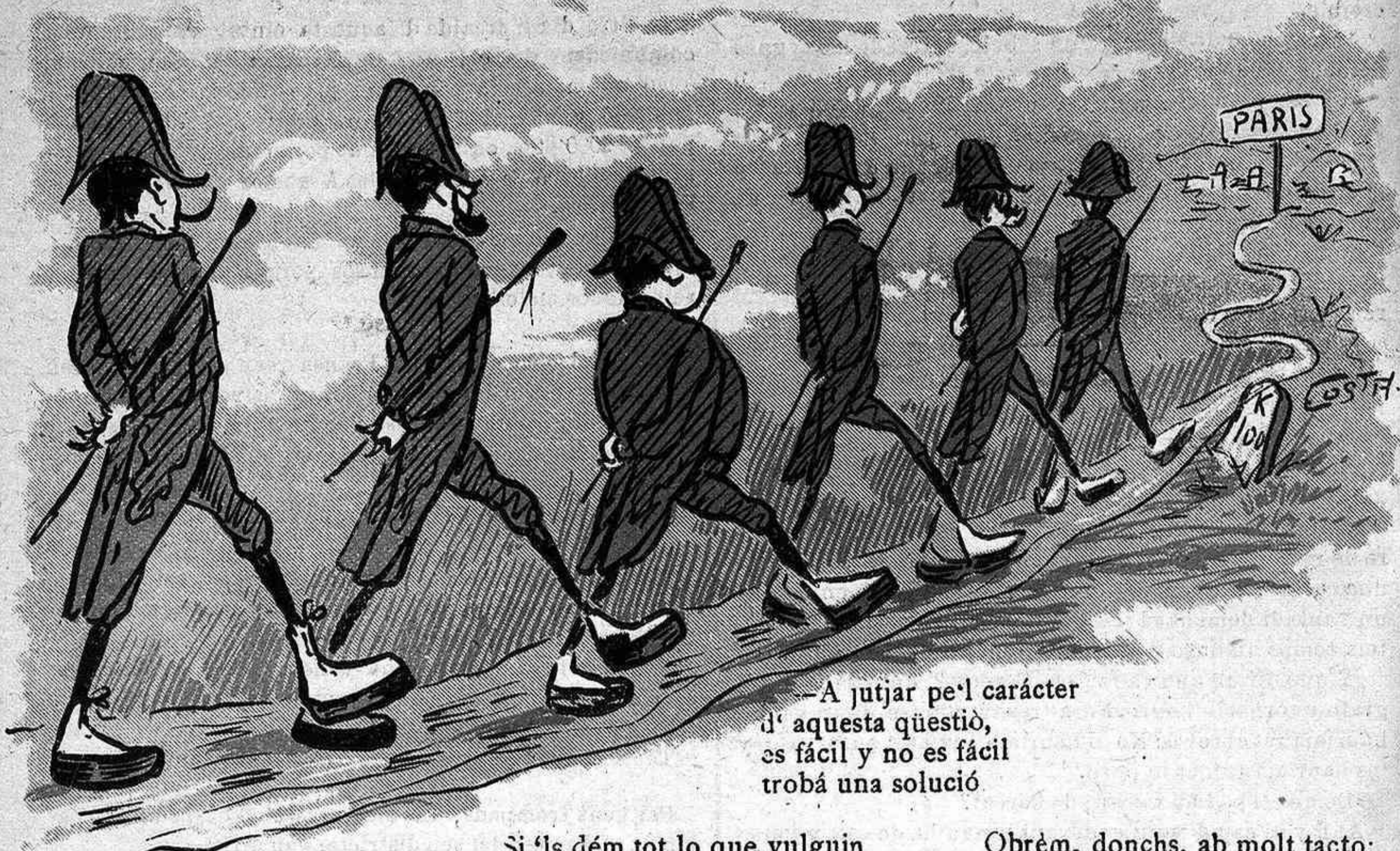
— de Ramón Estany —

6, Sant Ramón, 6. — BARCELONA

UNA GOMISSIÓ

CORO DE DIPLOMÀTICHS

—A jutjar pe'l caràcter
d' aquesta qüestió,
es fàcil y no es fàcil
trobá una solució

Si 'ls dém tot lo que vulguin
lo poble 's cremará,
y si fèm resistencia,
ells 'ns ho farán dá.

Obrém, donchs, ab molt tacto;
obré m ab bona fé:
Encar que tot s' ho quedin...
diguém que no hem dat ré!

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS

Lo diplomàtich Batista,
mossega dels distingits,
que no té preu per pianista,
per lo molt qu' es llarch de dits.

XARADA

En las cartas *prima-invers*,
un article la *segona*,
tres y *prima* l' *ovella* ho es
y consonant *cuarta* dona,
de *quart-hu*. no 'n te qui 'n vol,
y de *quart-quart* ¿qui no 'n fá?
Dihent que 's ciutat 'l *Total*
facilment se trobará.

R. CAMPINA.

LOGOGRIFO

- 5—Consonant.
- 5 4—Negació.
- 1 8 7—Animal de ploma.
- 8 5 6 7—Una joia.
- 7 6 4 5 8—Animal femella.
- 1 2 3 4 5 8—Ciutat.
- 1 3 6 1 4 3 2—Nom d' home.
- 1 2 3 4 5 6 7 8—Poble catalá.
- 1 2 3 4 5 6 7— » »
- 7 6 3 4 5 8— » »
- 2 3 6 5 6—Nom de dona.
- 5 2 5 8—Joguina.
- 4 7 8—Utensili de cuyna.
- 8 7—Vegetal.
- 2—Vocal.

A. ROCA COLL.

GEROGLIFICH

X
Verola A Blat
O O
A
Tifus Ordi
I

SISKET D. PAIGA.

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO NÚMERO 522.

Xarada.—*Cor-ne-ta*.
Logogrifo numérich.—*Gerónima*.
Geroglifich.—*Com mes bisbes mes mitras*

Lit. Barcelonesa de RAMÓN ESTANY
—6, Sant Ramón, 6, — BARCELONA —